

ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Бондаренко Валентина Володимирівна,

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії й методики
фізичного виховання, адаптивної та масової фізичної культури*

Скрибченко Євгеній Ігорович,

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка*

Одним з ключових пріоритетів державної соціально-економічної політики України є ефективний розвиток фізичної культури та спорту. Мета цього розвитку полягає у покращенні здоров'я нації, формуванні здорового способу життя серед населення, вихованні фізично міцного та здорового покоління, а також у створенні умов для успішного виступу українських спортсменів на міжнародному рівні.

Пріоритетність даного напрямку чітко визначена в державних нормативних документах протягом останніх років. Цю проблематику акцентують такі важливі законодавчі акти, як: «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки дитячо-юнацького спорту та фізичного виховання дітей» (2015), «Про освіту» (2017). Значну увагу цьому приділяють у «Стратегії розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року» (2019), а необхідність активної діяльності у сфері фізичної культури й спорту підтримується рядом постанов, серед яких: «Про забезпечення сталого розвитку сфери фізичної культури і спорту в Україні в умовах децентралізації влади» (2016), «Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року» (2017). Значиму підтримку також надають рекомендації ЮНЕСКО, які акцентують на важливості неперервності, гнучкості, доступності, відкритості та гуманістичній спрямованості фізкультурної освіти. («Оновлена міжнародна хартія фізкультурної освіти, фізичної активності і спорту» (2015) і «Якісна фізкультурна освіта» (2015)).

Сучасне суспільство стає все більш свідомим важливості здорового способу життя та активного руху для забезпечення якісного фізичного та психічного розвитку людини. У цьому контексті, вчителі фізичної культури відіграють вирішальну роль у формуванні фізичних навичок, спортивних здібностей та здорового способу життя серед учнів загальної середньої освіти.

Дослідження питань підвищення ефективності підготовки вчителів фізичної культури до організації та проведення спортивно-масової роботи у закладах загальної середньої освіти активно проводяться українськими науковцями та практиками в галузі фізичної культури та спорту. Зокрема,

організаційний компонент професійної діяльності вчителя фізичної культури розглядали Ажиппо О., Ахметов Р., Шаверський В., Верховська М., Вільчковський Е., Волкова С., Генсерук Г., Гринченко І., Демінська Л., Зайцева Ю., Карасевич С., Онищук С., Шеремет С. та ін. Ці вчені та практики активно вносять вагому концептуальну та практичну допомогу у розв'язання проблем, пов'язаних з підвищенням ефективності підготовки вчителів фізичної культури для організації та проведення спортивно-масової роботи у закладах загальної середньої освіти.

У своїй монографії Карасевич С. узагальнив думку більшості дослідників та визначив підготовку майбутніх вчителів фізичної культури до фізкультурно-спортивної діяльності в закладах загальної середньої освіти загальноосвітніх як «спеціально спрямований процес вибіркового використання засобів фізичної культури і спорту для формування у майбутніх фахівців системи професійних знань; оволодіння необхідним комплексом педагогічних умінь, орієнтованих на фізкультурно-спортивну роботу та спрямованих на відновлення психофізіологічної працездатності і розваги учнів, вдосконалення їх особистості в процесі самодіяльних ініціатив» (Підготовка майбутніх учителів..., 2018, с. 35-36).

Дослідники (Гринченко І., Іванова Л., Карасевич С., Коваленко Ю., Мельник О., Осадчий В., Сущенко Л., Табінська С., Тимошенко О. та інші) суголосні у тому, що сигналом готовності майбутніх вчителів до організації та проведення фізкультурно-спортивної діяльності мають бути система професійних знань, достатній рівень сформованих умінь та стійка мотивація до цієї діяльності (рис. 1).

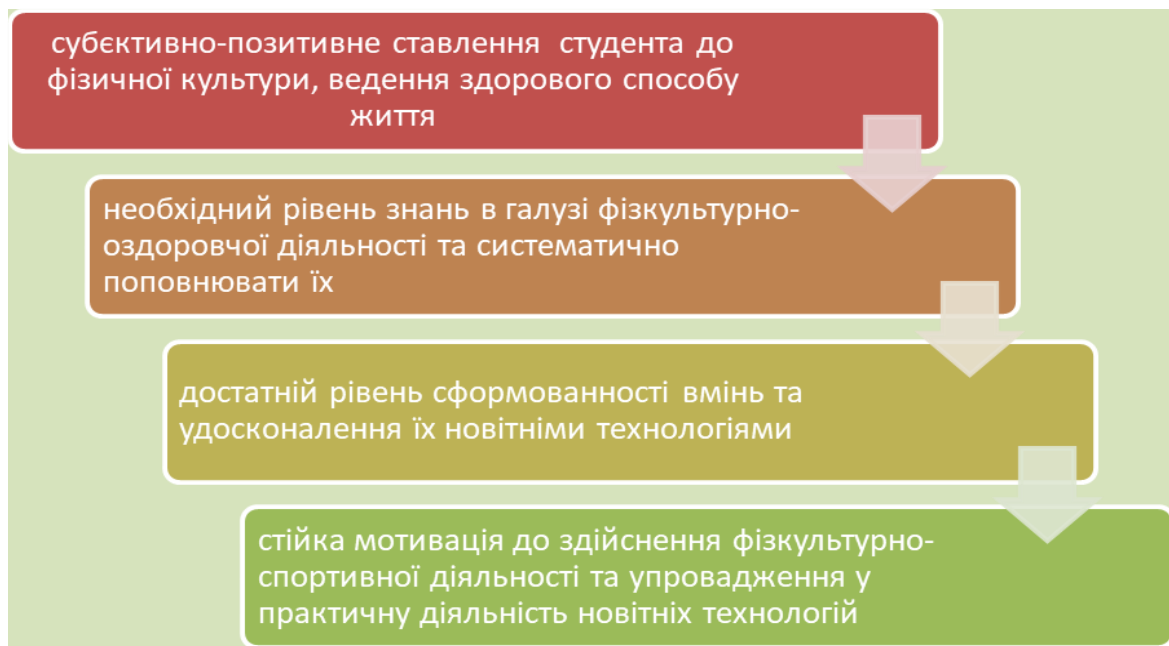

Рис. 1. Результат готовності до здійснення фізкультурно-спортивної діяльності

Важливим напрямом у діяльності вчителя фізичної культури є організація різноманітних заходів фізкультурно-спортивної та оздоровчої спрямованості у позакласній роботі і тому майбутній педагог має володіти відповідним рівнем компетентності для її проведення. З цього випливає, що для успішної реалізації цього напрямку, майбутній вчитель фізичної культури, водночас повинен володіти навичками проводити навчальну, фізкультурно-спортивну діяльність як вчитель-організатор і тренер з виду спорту.

Таблиця 1

Ключові компетентності готовності майбутнього вчителя фізичної культури до організації і проведення фізкультурно-спортивної та оздоровчої діяльності у позакласній роботі (за Карасевич С. А.)

ПРЕДМЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ		
<i>Учитель фізичної культури, який здійснює навчальну діяльність</i>	<i>Учитель фізичної культури, який здійснює фізкультурно-спортивну діяльність (вчитель-організатор)</i>	<i>Тренер з виду спорту</i>
<ul style="list-style-type: none"> – створює умови для оволодіння учнями основами фізичної культури в процесі освоєння шкільної програми з навчального предмета «Фізична культура»; – формує в учнів систему знань про фізичну культуру; – формує ціннісне ставлення до фізичної культури; – формує знання, практичні вміння та навички здорового способу життя; – розвиває рухові здібності; – зміцнює фізичне і психічне здоров'я учнів. 	<ul style="list-style-type: none"> – створює умови для фізичного, психічного і соціального розвитку особистості у процесі занять певним видом спорту; – формує у учнів уявлення про спорт в цілому і конкретний вид спорту, за яким здійснюється тренерська діяльність; – формує ціннісне ставлення і стійку мотивацію до занять конкретним видом спорту; – формує в учнів навички спортивного тренування і досвід змагальної діяльності; – розвиває рухові здібності до рівня вищого, ніж на уроках фізичної культури; – зміцнює фізичне і психічне здоров'я учнів в процесі занять обраним видом спорту; – формує якості особистості, необхідні для самоствердження і самореалізації; – сприяє досягненню учнями суб'єктивно значущих спортивних результатів. 	<ul style="list-style-type: none"> – створює умови для підготовки спортсменів вищих розрядів; – формує у спортсменів глибокі і різнобічні знання про спорт в цілому і конкретних видів спорту; – формує ставлення до спорту як до однієї з найбільш важливих життєвих цінностей і мотивацію до досягнення високих спортивних результатів; – удосконалює навички спортивного тренування, що забезпечують освоєння технічно складних елементів; – сприяє набуттю спортсменами багатого досвіду змагальної діяльності; – розвиває рухові здібності і формує якості особистості,

		необхідні для досягнення високих спортивних результатів; – формує досвід і мотивацію до занять тренерською діяльністю.
--	--	---

Підвищення ефективності підготовки вчителів фізичної культури до організації і проведення спортивно-масової роботи у закладах загальної середньої освіти є важливим завданням, яке сприяє розвитку здорового способу життя учнів та формуванню їхніх фізичних та соціальних навичок. На нашу думку для підвищення ефективності підготовки вчителів фізичної культури можна використовувати такі підходи:

1. Професійна підготовка. Організація спеціалізованих курсів, тренінгів та семінарів для вчителів фізичної культури з акцентом на методику організації та проведення спортивно-масової роботи. Ці заходи можуть включати в себе практичні заняття, обмін досвідом та використання сучасних підходів у викладанні.

2. Використання інтерактивних методів навчання. Залучення інтерактивних методів навчання, таких як групові дискусії, кейс-стаді, практичні вправи тощо, для залучення уваги вчителів та активізації їхнього навчання.

3. Практичне навчання на місці. Організація відкритих уроків, майстер-класів та спортивних заходів для вчителів фізичної культури з можливістю спостереження, участі та обговорення реальних ситуацій та прикладів організації та проведення уроків та заходів.

4. Використання онлайн-ресурсів. Залучення до навчання вчителів фізичної культури онлайн-ресурсів, які містять відеоуроки, інтерактивні матеріали, курси з підвищення кваліфікації та інші корисні матеріали.

5. Створення мережі підтримки. Формування мережі підтримки між вчителями фізичної культури, де вони можуть обмінюватися досвідом, консультиватися один з одним та спільно вирішувати питання, пов'язані з організацією та проведенням спортивно-масової роботи.

Ці підходи допомагають вчителям фізичної культури ефективніше готуватися до організації та проведення спортивно-масової роботи, що в свою чергу сприяє підвищенню якості фізичного виховання учнів у закладах загальної середньої освіти.

Список використаних джерел

1. Гринченко І.Б. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури в нових умовах. *Вища освіта України. Теоретичний та науково-методичний часопис*. Додаток 3, Т. VII. Тематичний випуск: Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. Київ: Гнозис, 2011. С. 84–93.

2. Зайцева Ю. Специфіка діяльності вчителя фізичної культури як організатора фізкультурно-спортивної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах. *Витоки педагогічної майстерності*. Полтава. 2014. Вип. 13. С. 139–144.

3. Карасевич С. А. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-спортивної діяльності у закладах загальної середньої освіти : монографія. МОН України, Уманський держ. пед. унів-т імені Павла Тичини. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 204 с.

4. Сущенко Л. П., Арефьева Л. П. Моніторинг ефективності підготовки майбутніх учителів фізичної культури до позакласної виховної роботи в старшій школі. *Вісник Запорізького національного університету*. Серія: Педагогічні науки. Запоріжжя. 2009. № 1. С. 133–138.

5. Мельник О. Й. Формування професійно-ціннісних орієнтацій як важлива ланка загально-педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичної культури. *Перспективи розвитку науки : междунар. науч.-практ. конф.* (Гданьск, 28-30 нояб. 2011 г.). Гданьск, 2011. С. 90–95.

ІСТОРИЯ РОЗВИТКУ ТА СТАНОВЛЕННЯ ТАЕКВОН-ДО ІТФ В УКРАЇНІ

Бондаренко Валентина Володимирівна,

*кандидат педагогічних наук, доцент,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії й методики
фізичного виховання, адаптивної та масової фізичної культури*

Терещенко Володимир Олегович,

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка*

Східні єдиноборства – це водночас філософія, мистецтво, професійний спорт, напрямок оздоровчої рухової активності, це робота над силою духу і всебічною гармонією. Однією із дисциплін східних єдиноборств є таеквон-до (*таеквондо, тхеквон-до, тхе квон до, теквондо, таеквондо*), що ставить за мету поліпшити душевне здоров'я та якість життя, а за допомогою тренування тіла і душі прищеплює фізичні бойові навички. У світі є дві організації таеквон-до, які просувають ідеї корейського бойового мистецтва, але по-різному і з різних поглядів. Це Міжнародна федерація таеквон-до ІТФ (ІТФ) та Всесвітня федерація таеквон-до WTF (ВТФ). Організація ІТФ позицінує себе традиційною та канонічною, яка є послідовником техніки генерала Чой Хонг Хі та розглядають таеквон-до як бойове мистецтво. Організацію ж ВТФ було створено з метою участі в Олімпійських іграх. Таким чином, це спортивне спрямування таеквон-до, що готує спортсмена до змагань різного рівня, які організуються федерацією ВТФ. Різні погляди федерацій на таеквон-до призвели до різних методів тренувань та правил.